

ПРО РОБОТУ ВІДДІЛЕНЬ ТА НАУКОВИХ УСТАНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Наукова доповідь Президії НАПН України 24 березня 2022 р.

<https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4118>

КРЕМЕНЬ Василь Григорович
 доктор філософських наук, професор,
 дійсний член (академік) НАН України і
 НАПН України, в.о. президента НАПН
 України, м. Київ, Україна

ЛУГОВИЙ Володимир Іларіонович
 доктор педагогічних наук, професор,
 дійсний член (академік) НАПН України,
 в.о. першого віце-президента НАПН
 України, м. Київ, Україна

ТОПУЗОВ Олег Михайлович
 доктор педагогічних наук, професор,
 дійсний член (академік) НАПН України,
 в.о. віце-президента НАПН України,
 м. Київ, Україна

СИСОЄВА Світлана Олександрівна
 доктор педагогічних наук, професор,
 дійсний член (академік) НАПН України,
 в.о. академіка-секретаря Відділення
 філософії освіти, загальної та
 дошкільної педагогіки НАПН України,
 м. Київ, Україна

МАКСИМЕНКО Сергій Дмитрович
 доктор психологічних наук, професор,
 дійсний член (академік) НАПН України,
 в.о. академіка-секретаря Відділення
 психології та спеціальної педагогіки
 НАПН України, м. Київ, Україна

ЛЯШЕНКО Олександр Іванович
 доктор педагогічних наук, професор, дійсний член
 (академік) НАПН України, в.о. академіка-секретаря
 Відділення загальної середньої освіти і цифровізації
 освітніх систем НАПН України, м. Київ, Україна

НИЧКАЛО Нелля Григорівна
 доктор педагогічних наук, професор, дійсний член
 (академік) НАПН України, в.о. академіка-секретаря
 Відділення професійної освіти і освіти дорослих
 НАПН України, м. Київ, Україна

САУХ Петро Юрійович
 доктор філософських наук, професор, дійсний член
 (академік) НАПН України, в.о. академіка-секретаря
 Відділення вищої освіти НАПН України, м. Київ, Україна

ЛУК'ЯНОВА Лариса Борисівна
 доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент
 НАПН України, директор Інституту педагогічної освіти і
 освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України,
 м. Київ, Україна

РЕГЕЙЛО Ірина Юріївна
 доктор педагогічних наук, старший науковий
 співробітник, начальник науково-організаційного відділу
 апарату Президії НАПН України, м. Київ, Україна

ГУДИМ Ірина Миколаївна
 кандидат педагогічних наук, старший науковий
 співробітник, старший науковий співробітник науково-
 організаційного відділу апарату Президії НАПН України,
 м. Київ, Україна

Анотація. У доповідях в.о. президента НАПН України В.Г. Кременя, в.о. академіків-секретарів відділень НАПН України С.О. Сисоевої, С.Д. Максименка, О.І. Ляшенка, Н.Г. Ничкало, П.Ю. Сауха та директора Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України Л.Б. Лук'янової розгорнуто представлено роботу академії, її відділень та наукових установ в умовах воєнного стану, запровадженого і продовженого відповідно до указів Президента України у зв'язку з широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України. НАПН України висловлює безумовну підтримку керівництву держави, Президенту України В.О. Зеленському та Збройним Силам України, їх зусиллям, спрямованим на захист суверенітету і територіальної цілісності України, вшановує пам'ять тих, хто віддав за неї життя, та засвідчує глибоке переконання у здобутті перемоги українського народу. НАПН України засуджує військову агресію Російської Федерації проти України, постійне і грубе порушення принципів та норм міжнародного права щодо гарантій суверенітету і територіальної цілісності України як незалежної держави, жорстке поводження з мирним населенням, зокрема дітьми, що призводить до численних людських жертв, та, незважаючи на складну ситуацію, вірить у швидке переможне завершення війни. НАПН України вважає, що в умовах порушення Російською Федерацією загальновизнаного міжнародного права, вчені-громадяни цієї країни та Республіки Білорусь, які явно або мовчазно підтримали військові дії агресора, не можуть бути частиною цивілізованого академічного світу, не можуть бути іноземними членами, почесними докторами НАПН України, реалізовувати будь-які спільні проекти, та закликає міжнародну наукову спільноту до припинення будь-якої співпраці з такими російськими і білоруськими вченими, науковими колективами, розірвання з ними грантових угод. Зроблено висновок, що відділення, наукові установи академії беруть активну участь у протидії російській агресії, здійснюють заходи з посилення ефективності діяльності задля прискорення перемоги, розвитку науки і освіти, економіки країни загалом. Зокрема, розкрито зміст науково-організаційних заходів; міжнародної інформаційно-просвітницької діяльності і підтримки інформаційної безпеки; волонтерської допомоги вчених НАПН України; наукової та науково-організаційної роботи наукових установ НАПН України; співпраці з МОН України та закладами освіти; психологічного супроводу освітянської спільноти та психологічної підтримки населенню в кризових умовах тощо.

Ключові слова: військова агресія Російської Федерації; захист України; міжнародна інформаційна діяльність; волонтерська допомога; науково-методичний психолого-педагогічний супровід; Національна академія педагогічних наук України.

На засіданні Президії **Національної академії педагогічних наук України** висловлено безумовну підтримку керівництву держави, Президенту України В.О. Зеленському та Збройним Силам України, їх зусиллям, спрямованим на захист суверенітету і територіальної цілісності України, вшановано пам'ять тих, хто віддав за неї життя, та засвідчено глибоке переконання у здобутті перемоги українського народу. НАПН України засуджує військову агресію Російської Федерації проти України, постійне і грубе порушення принципів та норм міжнародного права щодо гарантій суверенітету і територіальної цілісності України як незалежної держави, жорстке поводження з мирним населенням, зокрема дітьми, що призводить до численних людських жертв, та, незважаючи на складну ситуацію, вірить у швидке переможне завершення війни. НАПН

України вважає, що в умовах порушення Російською Федерацією загальновизнаного міжнародного права, вчені-громадяни цієї країни та Республіки Білорусь, які явно або мовчазно підтримали військові дії агресора, не можуть бути частиною цивілізованого академічного світу, бути іноземними членами, почесними докторами НАПН України, реалізовувати будь-які спільні проекти, та закликає міжнародну наукову спільноту до припинення будь-якої співпраці з такими російськими і білоруськими вченими, науковими колективами, розірвання з ними грантових угод. Зроблено висновок, що відділення, наукові установи академії беруть активну участь у протидії російській агресії, здійснюють заходи з посилення ефективності діяльності задля прискорення перемоги, розвитку науки і освіти, економіки країни загалом.

© Фото: Каразінський університет; UNICEF Україна; Олексій Кулеба / Гуманітарний штаб Київщини.

1. Науково-організаційні заходи НАПН України.

З початком повномасштабного воєнного вторгнення Російської Федерації на територію України та оголошення воєнного стану, введеного та продовженого відповідними указами Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022 та від 14 березня 2022 р. № 133/2022, Національною академією педагогічних наук України здійснено організаційні заходи з метою забезпечення функціонування наукових установ академії в умовах війни. Зокрема:

– переведено працівників апарату Президії НАПН України та наукових установ НАПН України на дистанційний режим роботи (розпорядження НАПН України від 24 лютого 2022 р. № 19-Р на виконання Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 р. № 64/2022);

– скасовано загальні збори НАПН України, заплановані на 22 березня 2022 р., та призначено виконуючими обов'язки строком на шість місяців президента; першого віце-президента, в.о. головного ученого секретаря; віце-президента; академіків-секретарів відділень НАПН України (постанова Президії НАПН України від 3 березня 2022 р. № 1-2/3-68);

– затверджено на посадах учених секретарів відділень НАПН України з 24 березня 2022 р. строком на шість місяців у межах повноважень академіків-секретарів відділень НАПН України (постанова Президії НАПН України від 3 березня 2022 р. № 1-2/3-69);

– відтерміновано проведення раніше оголошених виборів керівників наукових установ НАПН України до скасування в Україні воєнного стану

(розпорядження НАПН України від 9 березня 2022 р. № 20-р);

– оприлюднено [заяву керівництва НАПН України про категоричне засудження злочинної агресії Російської Федерації](#) (НАПН України, 2022a; НАПН України 2022b; NAES of Ukraine, 2022);

– підготовлено листи-звернення до міжнародної наукової спільноти про події в Україні у зв'язку з агресією РФ;

– одержано листи-підтримки від міжнародних партнерів та іноземних членів академії, зокрема від:

- ректора Сілезького університету Ришарда Козьолека (Польща) на адресу НАПН України про солідарність з Україною (НАПН України, 2022c);

- Сенату Гданського університету щодо солідарності з Україною (НАПН України, 2022d);

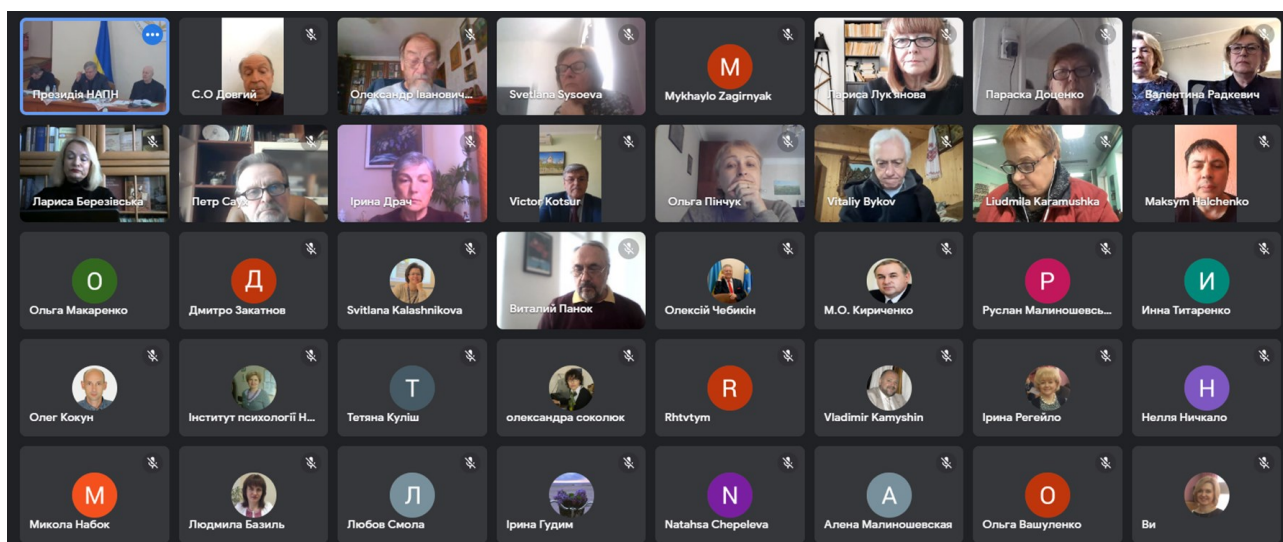
- академічної спільноти Польщі у зв'язку з агресією Росії проти України (НАПН України, 2022e);

- іноземного члена НАПН України П'єра Лена (Франція) до президента НАПН України Василя Кременя про підтримку України (НАПН України, 2022f);

- почесного доктора НАПН України Умберто Нуно Лопес Мендес (Португалія) де Олівейра на підтримку українських учених, українського народу і України (НАПН України, 2022g);

- почесного доктора Національної академії педагогічних наук України пана Морітца Гунцінгера (ФРН) (НАПН України, 2022h) та ін.;

– забезпечено функціонування комп'ютерної мережі, організацію віддалених робочих місць працівників апарату Президії НАПН України з можливістю дистанційного доступу до комп'ютерної мережі та висвітлення на [Інтернет-порталі](#) та [офіційній сторінці у мережі Facebook](#) НАПН України інформаційно-аналітичних матеріалів

щодо діяльності НАПН України та її наукових установ в умовах воєнного стану;

- створено віртуальні спільноти колективів у мережах Viber і Telegram між членами академії, відділень, працівників наукових установ з метою координування діяльності, швидкого зв'язку та оперативної взаємодії; доведення до відома працівників указів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, НАПН України; обговорення особливостей проведення наукових досліджень та інформаційних кампаній в умовах воєнного стану тощо;

- забезпечено господарсько-експлуатаційне функціонування приміщень апарату Президії НАПН України.

2. Міжнародна інформаційно-просвітницька діяльність та підтримка інформаційної безпеки.

Науковими установами НАПН України провадиться масштабна інформаційна діяльність із засудження російської агресії, протидії «інформаційній війні» та інформаційно-просвітницька комунікація з міжнародним науковим співтовариством.

Інститутом педагогіки НАПН України:

- розірвано угоду з Інститутом освіти Республіки Білорусь;

- відділом порівняльної педагогіки систематизовано позицію наукової спільноти світу щодо військового вторгнення РФ в Україну і опубліковано в Українському педагогічному журналі та розміщено на сайті Інституту педагогіки НАПН України (Інститут педагогіки НАПН України, 2022а; Локшина та ін., 2022);

- відділом дидактики й міжнародних зв'язків та наукової співпраці підготовлено переклад звернення науково-педагогічного колективу Резекенської академії технологій (Латвія);

- відділом суспільствознавчої освіти розміщено і поширено інформацію щодо наслідків військового вторгнення РФ в Україну (обстрілів, бомбардувань, подій в Енергодарі, війни і дітей) у групах «*Фотографія як історичне джерело*», «*Вчимо історію онлайн*»;

- проаналізовано комунікацію з міжнародними єврейськими організаціями для надання допомоги ЗСУ, волонтерським організаціям і громадам України у період воєнного стану.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України:

- підготовлено та поширено листи-звернення до науковців зарубіжних країн про діяльність українських вчених в умовах військового стану, руйнівний вплив військової агресії РФ на освіту,

Сисоєва С.О., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, в.о. академіка-секретаря Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України (співдоповідач)

науку і культуру нашої держави (англійською, німецькою та польською мовами). Листи розіслані у Німеччину, Польщу, Португалію, Словаччину, США, Чехію;

- здійснено переклад інформаційних повідомлень щодо можливостей здобуття загальної і фахової освіти дітьми з України у м. Градець-Кралове (Чеська Республіка).

Інститутом проблем виховання НАПН України:

- спільно з Інститутом обдарованої дитини НАПН України та МАН України 28 лютого 2022 р. підготовлено і надіслано лист-звернення про запровадження широкомасштабних санкцій проти Російської Федерації та Республіки Білорусь (ІПВ НАПН України, 2022а; ІПВ НАПН України, 2022b). Листи направлено ALLEA (Європейська федерація академій природничих та гуманітарних наук, яка представляє понад 50 академій з більш ніж 40 країн Європи);

- надіслано листи «Facts of international humanitarian law violations by Russian armed forces» та «General Staff of the Armed Forces of Ukraine» міжнародним партнерам: Казахському національному педагогічному університету імені Абая, Казахському національному університету мистецтв; Гданському Університету, Університету імені Адама Міцкевича, Вищій лінгвістичній школі м. Ченстонстохова, Вищій державній професійній школі м. Хелм (Польща); Думлупинар Кютах'ї (Туреччина); Пряшівському університету в Пряшеві, Словацькій академії наук, доктору Хакану Гюлерце (Словаччина); Інституту україністики Гарвардського університету, Union College; Міланському університету.

- *Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України* підготовлено низку важливих інформаційних повідомлень та публіка-

цій (статей) щодо забезпечення інформаційної безпеки в умовах військової агресії РФ, зокрема:

- публікації з узагальнення досвіду проведення занять з дітьми щодо підтримки ментального здоров'я «Ментальний щит»;

- листа Міністру освіти і науки України щодо проблеми забезпечення права українських дітей біженців на безперервну освіту згідно з європейським цінностям мультилінгвізму (пропозиція моделі розв'язання проблеми і проекту звернення до Єврокомісії);

- персонального листа О. Асмолову про відповідальність російської психології за деградацію російського суспільства;

- збір свідчень пропаганди геноциду для суду в Гаазі в інформаційному просторі;

- участь у блокуванні Telegram-каналів, що пропагують війну в Україні; закликають до дій, які загрожують цілісності та суверенітету України;

- публікації в соціальних мережах на теми війни, політико-психологічного аналізу сучасної ситуації, історичної психології (що має патріотичне спрямування), національної ідентичності, протидії ворожій пропаганді, психологічної допомоги постраждалим від війни тощо;

- інтерв'ю для міжнародних ЗМІ: Mind Focused Coaching for Life (Ізраїль) «Психологічна допомога тренерам, які допомагають сформувати психічну стійкість» (Mind Focused Coaching for Life, 2022), NBC «How to save the children and mothers in refugee Center»; публікація для інтернет-видання vesti.ua «Як пережити стрес війни: поради психолога» (Бесараб, 2022); інтерв'ю на Українському Радіо «Як уникнути непорозумінь з українськими біженцями», інтерв'ю про психологічний стан Путіна, Росію та Українських Героїв;

- інфографіки «Як допомогти дитині під час збройної агресії» (понад 173 тис. переглядів) та «5 кроків допомоги постраждалим в умовах надзвичайної ситуації» (понад 16 тис. переглядів) за матеріалами лабораторії психології політико-правових відносин (ІСПП НАПН України, 2022а; ІСПП НАПН України, 2022б);

- низку контрпропагандистських матеріалів, які використовуються спецслужбами ЗСУ для роботи з українською, іноземною і російською аудиторією;

- інформаційної кампанії в комунікації з російським населенням про те, що відбувається в Україні внаслідок російської агресії;

Максименко С.Д., доктор психологічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, в.о. академіка-секретаря Відділення психології та спеціальної педагогіки НАПН України (співдоповідач)

- спільно з Асоціацією політичних психологів України підготовлено і підписано лист-звернення до Міжнародної спільноти політичних психологів з проханням підтримати українських колег і сприяти виключенню російських політичних психологів з Міжнародної спільноти;

- спільно з Радою молодих вчених при МОН України підготовлено відкриті листи-звернення української академічної спільноти до Європейської Комісії, Європейського Парламенту, Ради Європейського Союзу (ЄС) та кожної держави-члена ЄС про виключення РФ зі складу європейських організацій;

- підготовлено і опубліковано чотири англomовні листи-звернення до академічної психологічної спільноти на сайт «The Psychologist» Британського психологічного товариства щодо актуальних подій в Україні (The British Psychological Society, 2022).

Інститутом вищої освіти НАПН України підготовлено та надіслано:

- пропозиції щодо виключення РФ із Програми ЄС Еразмус+ загалом, а представників РФ із партнерств поточних проектів Програми ЄС Еразмус+ до Національного Еразмус+ офісу в Україні для подання до Європейської Комісії (EACEA);

- звернення вчених до міжнародної академічної спільноти щодо війни Російської Федерації проти України і розміщено на сайті НАПН України (НАПН України, 2022і), сайті Інституту вищої освіти НАПН України (ІВО НАПН України, 2022а), Фейсбуці (ІВО НАПН України, 2022б);

- звернення представників наукової та освітянської спільноти, громадських, правозахисних організацій України до академічної спільноти демократичних та правових держав щодо протидії війні Російської Федерації та Республіки

Білорусь проти України (Центр публічного врядування і права та ін., 2022).

Інститутом цифровізації освіти НАПН України:

– підготовлено відкритий лист до світової наукової, академічної спільноти та IT-товариств (ІЦО НАПН України, 2022a);

– оприлюднено лист-підтримку канцлера Університету економіки в Бидгощі Філіпа Сікори в умовах безпрецедентної агресії Росії проти України (ІЦО НАПН України, 2022b);

– працівниками Інституту здійснюється систематичне розповсюдження текстів, відео та фото повідомлень на комерційних сайтах і в соцмережах Білорусі та Росії щодо дій агресора на території України;

Інститутом професійної освіти НАПН України:

– підготовлено звернення до освітян РФ та Білорусі та поширено на е-адреси 30 закладів освіти в Москві, 25 — Санкт-Петербургу, 20 — Саратова, 50 — інших регіонів РФ та 20 закладів освіти Білорусі, МО Росії, МО Білорусі, Республіканського інституту професійної освіти (Білорусь), 10 управлінь освіти в різних областях Росії, Департаменту професійної освіти МО Росії; сайту для російських закладів освіти «Наука и образование против террора»; Московського державного інституту міжнародних відносин (Росія); Кримського федерального університету імені В. Вернадського; Державного бюджетного освітнього закладу вищої освіти Республіки Крим (АРК) «Кримський інженерно-педагогічний університет імені Февзі Якубова»; Кримського центру професійної освіти (ІПО НАПН України, 2022a; ІПО НАПН України, 2022b);

– підготовлено низку інформаційно-аналітичних матеріалів щодо протидії російській військовій агресії та оприлюднено на офіційному сайті:

- інформацію щодо використання Російською Федерацією педагогіки й кінематографії як ідеологічної зброї, спрямованої на зомбування дітей («Виховання як зброя: «Мультики» для майбутніх окупантів») (ІПО НАПН України, 2022c);

- лист-звернення науковців України щодо виключення з міжнародних баз Scopus та Web of Science російських наукових видань, в яких публікуються матеріали, що підтримують порушення територіальної цілісності України (ІПО НАПН України, 2022d);

- серію історико-педагогічних матеріалів «Коріння війни. З чого починаються війни або витоки великоруського шовінізму» для педагогів закладів професійної та фахової передвищої освіти;

Ляшенко О.І., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, в.о. академіка-секретаря Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України (співдоповідач)

- серію матеріалів і презентацій «Громадянська освіта» для проведення занять у закладах професійної та фахової передвищої освіти.

Інститут обдарованої дитини НАПН України спільно з МАН України провадить активну інформаційну діяльність, зокрема: збір інформації щодо воєнних злочинів Росії; інформування громадян Росії про воєнні злочини російської армії через мережу Інтернет; блокування проросійських медіа у вебпросторі; висвітлення подій в Україні для міжнародної спільноти тощо.

ДЗВО «Університет менеджменту освіти» здійснено:

- розповсюдження листа від громадської організації «Спілка ректорів закладів вищої освіти України» до президента Європейської асоціації університетів», звернення «Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти», «Наукового товариства України» до наукової та освітянської спільноти, міжнародних партнерів ДЗВО «УМО» (26 країн світу);

- розповсюдження звернення «Appeal of the representatives of academic community, NGOs, human rights organizations of Ukraine to academic community and constitutional democracies on counteracting the war started by the Russian Federation and the Republic of Belarus against Ukraine», яке підписали науковці ДЗВО «УМО» разом з представниками освітянської спільноти України, міжнародним партнерам ДЗВО «УМО» (26 країн світу);

- направлено листа від ДЗВО «УМО» до Міжнародного бюро з питань освіти ЮНЕСКО (Женева) щодо підтримки у наданні правдивої інформації про війну в Україні та розповсюдження її серед світової освітянської спільноти.

Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи підготовлено:

– низку тематичних публікації у соціальних мережах: «Спокій це моя сила», «Тримаю оборону психіки», «Слова підтримки», «Весняні думки і плани», «Спокій в серці і сила духу», «У важкі часи варто бути сильними», «Кожен зараз воїн», «Перетворення руйнівної агресії в енергію досягнення», «Психологічна допомога дітям і сім'ям, які постраждали внаслідок військового конфлікту в Україні», «Важливі навички в період стресу: ілюстроване керівництво. ВООЗ»;

– інфографіку «Як пережити кризу та зберегти спокій», розроблено та проведено відео тренінги: «Наш спокій — спокій наших близьких» (Корнієнко, 2022а), «Дбаємо про себе і своїх дітей» (Корнієнко, 2022b).

Державною науково-педагогічною бібліотекою імені В.О. Сухомлинського:

– підготовлено і надіслано листи історикам освіти з різних європейських країн (Бельгія, Великобританія, Італія, Литва, Словенія, Угорщина, Чорногорія) про війну РФ проти України. Одержано від закордонних учених листи-підтримку і засудження путінської війни проти незалежної України;

– поширено Заяву Національної академії педагогічних наук України про засудження порушення територіальної цілісності й кордонів України з боку Російської Федерації на особистій сторінці у Фейсбукі;

– поширено Відкритий лист до європейської спільноти задля збереження академічних цінностей під час війни (звернення ініційовано Радою молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України);

– підписано петицію до ООН «People around the world are appealing to the UN to exclude Russia from the UN Security Council»;

– забезпечено підготовку (українською та англійською мовами) та поширення Звернення Української бібліотечної асоціації до Президента, Правління та Членів IFLA від 28 лютого 2022 р.;

– опубліковано інтерв'ю в журналі Шведської бібліотечної асоціації Biblioteksbladet «Ukrainska bibliotek aktiva i krigstid: «Vi tror på seger» (Українські бібліотеки діють у воєнний час: «Віriamo в перемогу») (Röshammar, 2022);

– проведено адвокаційну діяльність з представниками національних асоціацій та бібліотекарями різних країн світу щодо виключення представ-

Саух П.Ю., доктор філософських наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, в.о. академіка-секретаря Відділення вищої освіти НАПН України (співдоповідач)

ників Російської бібліотечної асоціації та інших бібліотечних установ країни-агресора з членства в IFLA та усунення їх від прийняття рішень і діяльності під егідою цієї міжнародної професійної організації;

– започатковано та продовжено збирання інформації про діяльність бібліотек України в умовах воєнного часу, рекомендацій від іноземних партнерів для організації роботи бібліотек, інформацію щодо підтримки бібліотечної спільноти України міжнародними організаціями, національними асоціаціями, бібліотеками та бібліотекарями з різних країн світу.

3. Волонтерська допомога вчених НАПН України:

– підтримано ініціативу президента НАПН України В.Г. Кременя щодо організації збору матеріальних коштів для військовослужбовців;

– здійснено благодійні внески на матеріально-технічне забезпечення Збройних Сил України;

– взято активну участь у волонтерській роботі, донорстві, плетенні маскувальних сіток, співпраці з місцевими організаціями територіальної оборони тощо.

Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України організовано підписання листів підтримки України та отримання матеріальної допомоги військовим в умовах війни Росії проти України від психологічних професійних асоціацій та організацій (листи отримано та розміщено на інтернет-ресурсах Інституту від таких організацій — Європейської асоціації організаційних психологів та психологів праці, Польської асоціації організаційних психологів, Литовської психологічної асоціації та ін.) (Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022а; Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022b);

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

надано волонтерську допомогу військовій частині, зокрема здійснено часткове забезпечення інженерно-технічним обладнання (за власні кошти), налагоджено співпрацю з польськими волонтерами щодо забезпечення військової частини медикаментами та амуніцією;

- організовано співпрацю із закладами освіти Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Тернопільської, Чернівецької областей щодо:

- надання можливостей тимчасового проживання родинам з населених пунктів, де відбуваються військові дії;

- забезпечення продуктами харчування та речами першої необхідності людей літнього віку, людей з інвалідністю та вимушено переміщених осіб;

- облаштування умов у бомбосховищах, участь у забезпеченні проживанням евакуйованих осіб;

- консультування біженців щодо перетину кордону, маршрутів і умов пересування в Польщі, Румунії, Угорщині тощо;

Інститут соціальної та політичної психології НАПН України спільно з волонтерською організацією De Regenboog group (Нідерланди) допомагає біженцям з України, зокрема пошуком локацій для розміщення українських біженців в Амстердамі; облаштування кімнат для переселенців, організацією складів гуманітарної допомоги, юридичних консультацій для біженців з України та органів місцевого самоврядування, психологічних консультацій;

- надання психологічної та інформаційної допомоги, переклад біженцям з України у Фундації Bank Żywności, м. Ольштин, Польща, надання телефонних та онлайн консультацій клієнтам з України.

Вчені *ДЗВО «Університет менеджменту освіти»* у межах волонтерської діяльності ГО «Українська асоціація екологічної психологічної допомоги» взяли участь у:

- розробленні волонтерської **платформи POINT «Безкоштовна психологічна допомога для людей, які постраждали від російської агресії та потребують психологічної підтримки»** (підготовка контенту);

- формуванні волонтерської команди психологів-екофасилітаторів та організації її діяльності на платформі POINT «Безкоштовна психологічна допомога для людей, які постраждали від російської агресії та потребують психологічної підтримки»;

Лук'янова Л.Б., доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (співдоповідач)

- проведенні індивідуальних психологічних консультацій;

- підготовці контенту та адміністрування сторінки **«Українська асоціація екологічної психологічної допомоги»**;

- наданні психологічної допомоги волонтерам, психологам, усім верстам населення;

- розміщенні матеріалів з надання психологічної допомоги в Telegram-каналах для студентів психологів тощо.

4. Наукова та науково-організаційна робота наукових установ НАПН України. В умовах встановленого дистанційного режиму праці наукові установи продовжують наукову та науково-організаційну роботу:

- виконання наукових досліджень згідно з тематичними планами на 2022 р.;

- підготовку запланованих рукописів підручників, посібників, монографій, публікацій, аналітичних матеріалів; підготовку статей до видань, що індексуються у наукометричних базах; підготовку до видання фахових видань наукових установ НАПН України («Український педагогічний журнал», «Українська мова і література в школі», «Інформаційні технології і засоби навчання», «Мистецтво та освіта», «Особлива дитина: навчання і виховання», «Освіта та розвиток обдарованої особистості» тощо);

- підготовку та проведення науково-практичних масових заходів;

- забезпечення підготовки здобувачів ступенів доктора філософії та доктора наук;

- проведення засідань вчених рад наукових установ НАПН України у дистанційному режимі за формою асинхронної е-комунікації, зокрема:

- щодо затвердження запитів на відкриття у 2023 р. наукових досліджень, які фінансуються з державного бюджету;

- висунення представника НАПН України до складу Національного агентства України із забезпечення якості вищої освіти за квотою у галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» на виконання вимог ст. 19 Закону України «Про вищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 703;

- виключення за рішенням вченої ради *Інституту вищої освіти НАПН України* представників РФ з наукової ради та редакційної колегії журналу «Філософія освіти»;

- підготовку пропозицій до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження національного плану заходів щодо впровадження принципів відкритої науки до 2030 року» (*Інститут вищої освіти НАПН України*) (МОН України, 2022);

- перезавантаження та підтримання в робочому стані віртуальної комп'ютерно-технологічної інфраструктури у складі програмного й апаратного пулу загальносистемних засобів, утворюючих гібридну хмару відкритої освіти і науки (*Інститут цифровізації освіти НАПН України*);

- підтримання роботи *Електронної бібліотеки НАПН України*, забезпечення оброблення і внесення публікацій (*Інститут цифровізації освіти НАПН України*);

- реалізацію науково-інформаційної та бібліотечної роботи, а також роботи із забезпечення доступу освітянської спільноти до інформаційних ресурсів.

5. Співпраця з МОН України та закладами освіти:

- підготовлено та розміщено на сайті *Інституту педагогіки НАПН України*, сторінках Facebook навчальні та методичні матеріали для забезпечення освітнього процесу в 1-11 класах закладів загальної середньої освіти (Інститут педагогіки НАПН України, 2022b);

- здійснюється координаційна робота із учасниками пілотного проєкту в 5 класах Нової української школи;

- взято участь в онлайн засіданнях робочих груп МОН України;

- здійснено консультативно-інформаційну роботу щодо евакуації дітей під державною опікою на Закарпаття;

- взято участь у нараді конкурсної комісії директорату науки та інновацій МОН України, яка відбулася дистанційно в онлайн режимі, з проведення конкурсного відбору проєктів прикладних

досліджень щодо розроблення наукових засад державної політики у сферах освіти і науки;

- здійснено експертизу студентських наукових робіт у рамках Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з методики навчання природничо-математичних дисциплін (2021/22 н.р.);

- здійснено переклад з івриту на українську мову плакатів для зустрічі й евакуації 150 єврейських дітей-сиріт з будинку-інтернату м. Житомир;

- поширено інформацію Центром раннього розвитку дитини та дошкільної освіти *Інституту проблем виховання НАПН України* спільно з МОН України серед працівників закладів дошкільної освіти про навчальні платформи, платформи для вихователів і батьків для раннього розвитку дитини: український дитячий садок online Mr. Leader; про корисні ресурси для розваг дітей в укриттях: Telegram-бот «Дитина не сама», Telegram-канали з аудіоказками, платформу Інституту когнітивного моделювання «Психологічна підтримка» та ін.;

- здійснюється розроблення путівників для батьків, дітей, соціальних педагогів та соціальних працівників щодо зниження рівня тривожності в період бойових дій, як допомогти дитині адаптуватися в умовах вимушеного тимчасового переселення, з медіації в умовах війни (*Інститут проблем виховання НАПН України*);

- забезпечується інформаційна підтримка освітньої діяльності партнерів *Інституту обдарованої дитини НАПН України* — дитячого центру «Діти майбутнього» (м. Одеса), які проводять безкоштовні он-лайн заняття для дітей 4-8 років;

- організовано і проведено науково-педагогічними працівниками *ДЗВО «Університет менеджменту освіти»* низку науково-практичних заходів: майстер-клас «Як не піддатися провокації конфліктної поведінки в умовах воєнного стану»; лекція з елементами тренінгу «Підтримка учнів з особливими освітніми потребами та їхніх батьків у надзвичайних ситуаціях»; тренінг «Психологічна самодопомога під час панічної атаки»; майстер-клас «Кризові комунікації в умовах гібридної війни»; відкрита лекція «Волонтерство як допомога та самодопомога під час військових дій»; майстер-клас «Використання казкотерапії для нормалізації емоційного стану дитини в подоланні посттравматичного стресового розладу»;

- забезпечено *ДЗВО «Університет менеджменту освіти»* організацію освітнього процесу у

дистанційному режимі: розміщено навчально-методичні матеріали (презентації лекцій, завдання до практичних та семінарських занять, тестові завдання, теми та матеріали для написання курсових робіт, питання для проведення іспитів та заліків, завдання для проходження всіх видів практики тощо) з дисциплін, що закріплені за кафедрами, на інформаційних інтернет-ресурсах (гугл-класах, чатах навчальних груп тощо) для забезпечення виконання навчальних планів в умовах асинхронного навчання для здобувачів усіх курсів, форм та рівнів навчання. Забезпечено науково-методичний та організаційний супровід роботи інститутів університету щодо проведення консультацій працівникам та здобувачам вищої освіти ДЗВО «УМО» з використанням інтернет-платформ, телефонного зв'язку та соціальних мереж;

– провадиться супровід психологічних служб України *Українським науково-методичним центром практичної психології та соціальної роботи*. Надано методичну допомоги (онлайн) фахівцям психологічної служби, що працюють з педагогічними працівниками, дітьми та підлітками, які знаходяться у кризовому стані, у зв'язку з військовими діями на території України. Забезпечено інформаційне наповнення сторінки Facebook «Психологічна служба системи освіти України» у питанні надання соціально-психологічної допомоги населенню, профілактики емоційного вигорання працівників психологічної служби, надання першої психологічної допомоги тощо, розміщено методичні матеріали та забезпечено науково-методичний супровід практичних психологів та соціальних педагогів у соцмережах (Facebook, Telegram, WhatsApp, Viber, Signal): у групі «Психологічна служба системи освіти України НАПН України», на сторінці «Всеукраїнська асоціація практикуючих психологів» тощо.

6. Психологічний супровід освітянської спільноти, надання психологічної підтримки населенню в кризових умовах.

Вченими *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* дистанційно та в режимі реального часу здійснюється:

– психологічна підтримка цивільного населення, консультації, супроводження кризових станів;

– перша психологічна допомога в екстремальних ситуаціях; психологічний супровід перебування населення в бомбосховищах, укриттях, під час евакуації;

– психологічна допомога переселенцям;

– психологічна допомога у подоланні стресу, психологічної травми;

– психологічна допомога батькам дітей дошкільного віку тощо;

– робота працівників у психологічних центрах територіальних громад, Київської обл. (м. Буча, м. Богуслав, м. Бровари, м. Заліське, м. Музичі тощо) та інших міст України (м. Кам'янець-Подільський, м. Львів тощо);

– психологічна підтримка військовослужбовців. Зокрема, на інтернет-ресурсах Інституту, сторінці у Facebook здійснено поширення розробок щодо психологічної допомоги військовослужбовцям та забезпечення їх стресостійкості в умовах бойових дій (Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022с; Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022d).

Науковцями *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України*:

– розроблено рекомендації щодо самоаналізу власного психологічного стану в умовах військового стану в Україні та пам'ятку самодопомоги; взято участь у засіданні інтерв'язійної групи для психологічної служби системи освіти м. Києва «Психологічна підтримка в кризовій ситуації» та у роботі групи психологічної стабілізації та взаємопідтримки, семінарах Всеукраїнської арт-терапевтичної асоціації; пройдено експрес-навчання роботі з гострою травмою від Consonance Therapy Institute (м. Варшава, Польща);

– надано членами Психологічного консультативно-тренінгового центру Інституту психології онлайн консультації різним категоріям населення в умовах війни, зокрема, здійснено супервізію психологів, які працюють в умовах військових дій, надано психологічну допомогу бійцям ЗСУ та їхнім сім'ям, психологічну підтримку мирного населення, яке зазнало психотравм у період війни, психологічну допомогу волонтерам м. Кам'янець-Подільський, які працюють з евакуйованими з міст Буча, Бровари, Херсон (ІПООД імені Івана Язюна НАПН України, 2022).

Вченими *Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України*, проведено онлайн круглий стіл, тренінг для фахівців та батьків щодо психологічної підтримки дітей з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану, розроблено Telegram-канал «Підтримай дитину» (ІСПП імені Миколи

Ярмаченка НАПН України, 2022a; ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2022b).

Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України розроблено, організовано та проведено:

– заняття «Ментальне здоров'я» для трьох груп дітей 1-5 класів, 6-7 класів і 8 класу і старших (різновікова) в онлайн-ліцеї Чурюмова, рекомендованому для дистанційної освіти МОН України;

– п'ять занять з інформаційного патріотизму та єднання проти інформаційної війни для підлітків спільно з проектом «Кіберджура»;

– екстренна медіапсихологічна експертиза і коригування *Всеукраїнського розкладу* Всеукраїнської школи онлайн МОН України (зняття ретравматичного відеоматеріалу з розкладу);

– психологічні хвилинки для Всеукраїнської школи онлайн, рекомендованих для двох вікових категорій — діти (початкова школа) і підлітки (базова і профільна середня школа);

– методичні консультації (в онлайн-режимі) щодо застосування арттерапії в роботі з травмою;

– психоедукацію населення (Хмельницька обл.) щодо вияву конформізму, групових упреждень, авторитарної особистості та інших соціально-психологічних джерел фашизму та расизму в сучасному світі;

– супервізії для психологів, які працюють на гарячій лінії психологічної допомоги, та тренінг «Як працювати на он-лайн гарячій лінії психологічної допомоги» для психологів Консультаційного центру Національної психологічної асоціації України;

– два ефіри «Як долати паніку: техніки емоційної саморегуляції» (26 лютого 2022 р.) та «Техніка BASIC Ph» для стабілізації емоційного стану» (27 лютого 2022 р.) — спільно з Радою молодих вчених при МОН України;

– вебінари щодо технік емоційної саморегуляції в умовах війни для групи пластуників і їх батьків (близько 70 осіб) та для компанії програмістів (близько 40 осіб).

Науковими працівниками *Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи*:

– надано психологічну допомогу та підтримку:

- дорослим та підліткам, які знаходяться у кризовому стані у зв'язку з військовими діями на території України;

- особам, які перебували в «зеленому» коридорі під час евакуації;

- біженцям, які знаходяться на території залізничного вокзалу м. Львів (волонтерська діяльність);

- біженцям, які знаходяться за кордоном (допомога у пошуках волонтерів-психологів, житла, роботи тощо);

- пораненим (гостра реакція на бойовий стрес), які знаходяться в психіатричному відділенні лікарні м. Миколаїв;

- бійцям тероборони в умовах війни;

- особам в умовах війни, які знаходяться в обмежених умовах;

- особам на підприємствах в умовах війни;

- жінкам і дітям військовослужбовців ЗСУ, які загинули на війні.

– організовано роботу телефону психологічного кризового консультування для населення України;

– здійснюється системний науково-методичний супровід організації та проведення методичних онлайн коворкінгів «Психологічна підтримка та допомога під час війни» для фахівців психологічної служби системи освіти;

– підготовлено методичний комплекс технік, алгоритмів дій, психоедукаційних плакатів для використання в системі надання первинної психологічної допомоги дітям і дорослим;

– організовано роботу щодо координації діяльності психологів системи освіти та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій з надання соціально-психологічної допомоги населенню.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Бесараб, Т. (2022, 16 березня). *Як пережити стрес війни: поради психолога*. Vesti.ua. <https://bit.ly/36FXWJK>

Закон України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні». (2022, 24 лютого). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20>

Закон України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні». (2022, 15 березня). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2119-20>

Закон України «Про правовий режим воєнного стану». (2015, 12 травня). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>

Інститут вищої освіти НАПН України. (2022a, 3 березня). *Звернення вчених Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України*. <https://bit.ly/3wlcAkn>

Інститут вищої освіти НАПН України. (2022b, 3 березня). *The Appeal of the Scholars of the Institute of Higher Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*. Facebook. <https://>

- www.facebook.com/ihed.org.ua/posts/623831255356764
- Інститут педагогіки НАПН України. (2022a). *Наукова спільнота світу підтримує Україну*. <https://undip.org.ua/news/naukova-spilnota-svitu-pidtrymuie-ukrainu/>
- Інститут педагогіки НАПН України. (2022b). *Методичні матеріали*. <https://undip.org.ua/metodychni-materialy/>
- Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. (2022). *Шановні колеги!* <http://ipood.com.ua/novini/shanovni-kolegi!/>
- Інститут проблем виховання НАПН України / Institute of problems on education. (2022a, 28 лютого). *Інститут проблем виховання НАПН України, Інститут обдарованої дитини НАПН України, Мала академія наук України звертаються до світового наукового співтовариства!* Facebook. <https://www.facebook.com/ipv.org.ua/posts/3186138878377060>
- Інститут проблем виховання НАПН України / Institute of problems on education. (2022b, 28 лютого). *The Institute of Problems on Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, The Institute of Gifted Child of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine appeal to the world scientific community!* Facebook. <https://www.facebook.com/ipv.org.ua/posts/3186344175023197>
- Інститут професійної освіти НАПН України. (2022a, 2 березня). *Звернення наукових співробітників Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України до вчених і педагогічних працівників Білорусі*. <https://bit.ly/3ui5YAG>
- Інститут професійної освіти НАПН України. (2022b, 2 березня). *Звернення наукових співробітників Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України до російських вчених і педагогічних працівників*. <https://bit.ly/34ZFmvC>
- Інститут професійної освіти НАПН України. (2022c, 6 березня). *Виховання як зброя: «Мультики» для майбутніх окупантів*. <https://bit.ly/3KV0GBF>
- Інститут професійної освіти НАПН України. (2022d, 6 березня). *Тотальний бойкот російським науковцям у світі!!!* <https://bit.ly/3ubo5YP>
- Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. (2022a). *Міжнародна підтримка України*. <http://psychology-naes-ua.institute/read/2589/>
- Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. (2022b). *Підтримка України Литовською психологічною асоціацією!!!!* <http://psychology-naes-ua.institute/read/2588/>
- Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. (2022c). *Кризовий центр медико-психологічної допомоги: психологічна допомога населенню та військовослужбовцям під час війни*. <http://psychology-naes-ua.institute/read/2595/>
- Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. (2022d). *Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України — психологічна допомога населенню та військовослужбовцям*. <http://psychology-naes-ua.institute/read/2590/>
- Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. (2022a, 25 лютого). *5 кроків допомоги постраждалим в умовах надзвичайної ситуації*. <https://www.facebook.com/ispp.org.ua/posts/322162509946988>
- Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. (2022b, 28 лютого). *Як допомогти дитині під час збройної агресії*. Facebook. <https://www.facebook.com/ispp.org.ua/posts/321929929970246>
- Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. (2022a, 17 березня). *Діти з порушенням зору в умовах війни*. <https://ispukr.org.ua/?p=8699>
- Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. (2022b, 19 березня). *Допомога та підтримка дітям з порушеннями інтелектуального розвитку в умовах воєнного стану в країні!* <https://ispukr.org.ua/?p=8705>
- Інститут цифровізації освіти НАПН України. (2022a). *Відкритий лист до світової наукової та академічної спільноти*. <https://bit.ly/3KUZcaz>
- Інститут цифровізації освіти НАПН України. (2022b). *Україна — Польща*. <https://bit.ly/3wBiNIZ>
- Корнієнко, І. (2022a, 7 березня). *Наш спокій — спокій близьких*. Facebook. <https://bit.ly/3tEJZER>
- Корнієнко, І. (2022a, 7 березня). *Слава Україні! Дбаємо про себе і своїх дітей!* Facebook. <https://bit.ly/3uzcsu5Q>
- Локшина, О., Джурило, А., Нікольська, Н., & Шпарик, О. (2022). Підтримка України науковою спільнотою світу. *Український педагогічний журнал*, (1), 7-17. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-1-7-17>
- Міністерство освіти і науки України. (2022, 11 березня). *МОН пропонує до громадського обговорення проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження національного плану заходів щодо впровадження принципів відкритої науки до 2030 року»*. <https://bit.ly/3857UoB>
- Національна академія педагогічних наук України. (2022a, 24 лютого). *Слава Україні! Заява Національної академії педагогічних наук України від 24.02.2022*. <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2610/>
- Національна академія педагогічних наук України. (2022b). *Заява Національної академії педагогічних наук України / Statement of the National Academy of educational Sciences of Ukraine. Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 4(1). <https://doi.org/10.37472/SaveUkraine>
- Національна академія педагогічних наук України. (2022c, 24 лютого). *Лист від ректора Сілезького університету Ришарда КОЗЬОЛЕКА на адресу НАПН України про солідарність з Україною*. <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2663/>
- Національна академія педагогічних наук України. (2022d, 24 лютого). *Лист і Декларація Сенату Гданського університету щодо солідарності з Україною*. <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2665/>

- Національна академія педагогічних наук України. (2022e, 24 лютого). *Заява академічного середовища Польщі у зв'язку з агресією Росії проти України*. <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2667/>
- Національна академія педагогічних наук України. (2022f, 28 лютого). *Лист іноземного члена НАПН України П'єра Лена до президента НАПН України Василя Кременя про підтримку України*. <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2612/>
- Національна академія педагогічних наук України. (2022g, 2 березня). *Лист почесного доктора НАПН України Умберто Нуно Лопес Мендес де Олівейра на підтримку українських учених, українського народу і України*. <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2622/>
- Національна академія педагогічних наук України. (2022h, 3 березня). *Лист почесного доктора Національної академії педагогічних наук України пана Морітца Гунцінгера*. <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2628/>
- Національна академія педагогічних наук України. (2022i, 3 березня). *Слава Україні! Звернення вчених Інституту вищої освіти НАПН України до міжнародної академічної спільноти щодо війни Російської Федерації проти України*. <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2625/>
- Президент України. (2022, 24 лютого). *Про введення воєнного стану в Україні* (64/2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022>
- Центр публічного врядування і права, Фондація європейських і безпекових досліджень, Український Центр суспільного розвитку / Ukrainian Center of social development, & Національна туристична організація України. (2022, March 3-5). *Appeal of the representatives of academic community, NGOs, human rights organization of Ukraine to academic community and constitutional democracies on counteracting the war started by the Russian Federation and the Republic of Belarus against Ukraine*. <https://bit.ly/3KUXN3N>
- National Academy of Educational Sciences of Ukraine. (2022, February 24). *Glory to Ukraine! Statement of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*. <https://naps.gov.ua/en/press/releases/2611/>
- Mind Focused Coaching for Life. (2022, March 7). *Live from Ukraine — Psychological Assistance, Building Mental Resilience* [Video]. Facebook. <https://fb.watch/bZvpSfb5p9/>
- Röshammar, M. (2022, 28 februari). *Ukrainska bibliotek aktiva i krigstid: "Vi tror på seger"*. Biblioteksbladet. <https://bit.ly/3iKApty>
- The British Psychological Society. (2022). *Letters on Ukraine*. <https://thepsychologist.bps.org.uk/letters-ukraine>

ON THE ACTIVITIES OF DIVISIONS AND RESEARCH INSTITUTIONS OF THE NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCES OF UKRAINE UNDER THE MARTIAL LAW

Scientific report to the Presidium of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, March 24, 2022

Vasyl Kremen

DSc in Philosophy, Professor, Full Member (Academician) of NAS of Ukraine and NAES of Ukraine, Acting President, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Volodymyr Lugovyi

DSc in Pedagogy, Professor, Full Member (Academician) of NAES of Ukraine, Acting First Vice-President, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Oleh Topuzov

DSc in Pedagogy, Professor, Full Member (Academician) of NAES of Ukraine, Acting Vice-President, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Svitlana Sysioieva

DSc in Pedagogy, Professor, Full Member (Academician) of NAES of Ukraine, Acting Academician Secretary of the Division of Philosophy of Education, General and Preschool Pedagogy, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Serhii Maksymenko

DSc in Psychology, Professor, Full Member (Academician) of NAES of Ukraine, Acting Academician Secretary of the Division of Psychology and Special Pedagogy, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Oleksandr Liashenko

DSc in Pedagogy, Professor, Full Member (Academician) of NAES of Ukraine, Acting Academician Secretary of the Division of General Secondary Education and Education Systems Digitalisation, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Nellia Nychkalo

DSc in Pedagogy, Professor, Full Member (Academician) of NAES of Ukraine, Acting Academician Secretary of the Division of Professional and Adult Education, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Petro Saukh

DSc in Philosophy, Professor, Full Member (Academician) of NAES of Ukraine, Acting Academician Secretary of the Division of Higher Education, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Larysa Lukianova

DSc in Pedagogy, Professor, Corresponding Member of NAES of Ukraine, Director, Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Iryna Reheilo

DSc in Pedagogy, Senior Researcher, Head of the Scientific and Organisational Department, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Iryna Hudym

PhD in Pedagogy, Senior Researcher, Senior Research Fellow of the Scientific and Organisational Department, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. *The activities of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, its divisions, and research institutions under the martial law were presented in detail by the acting president of the academy V. Kremen, acting academician secretaries of the divisions of NAES of Ukraine S. Sysoieva, S. Maksymenko, O. Liashenko, N. Nychkalo, P. Saukh, and director of Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education of NAES of Ukraine L. Lukianova. The martial law was introduced according to the decrees of the President of Ukraine due to the large-scale armed aggression of the Russian Federation against Ukraine. NAES of Ukraine expresses the unconditional support to the state leadership, the President of Ukraine V. Zelenskyy, and the Armed Forces of Ukraine, their efforts for the protection of sovereignty and territorial integrity of Ukraine; honours the memory of those who gave their lives for it; and demonstrates a deep conviction in the victory of the Ukrainian people. The academy condemns the military aggression of the Russian Federation against Ukraine, permanent and gross violation of principles and norms of the international law on guarantees of sovereignty and territorial integrity of Ukraine as an independent state, ill-treatment of civilians, including children, which resulted in numerous human victims, and, despite the difficult situation, believes in a quick and victorious end to the war. NAES of Ukraine considers that in violating the generally accepted international law by the Russian Federation the researchers-citizens of this country and the Republic of Belarus, who explicitly or tacitly supported the aggressor's military actions, cannot be part of a civilised academic world, cannot be Foreign Members, Honorary Doctors of NAES of Ukraine, realise any joint projects, and calls on the international scientific community to cease all cooperation with such Russian and Belarusian researchers, research teams, and to terminate grant agreements with them. It is concluded that the academy's divisions and research institutions take an active part in countering Russian aggression, carry out measures to increase the effectiveness of activities to speed up the victory, develop science and education, the country's economy as a whole. In particular, the content of scientific and organisational measures; international informational and educational activities and support for information security; volunteer assistance of the NAES of Ukraine researchers; research activities of the NAES of Ukraine research institutions; cooperation with the Ministry of Education and Science of Ukraine and education institutions; psychological support for the educational community and the population in crisis conditions, etc. are revealed.*

Keywords: *military aggression of the Russian Federation; defence of Ukraine; international information activities; volunteer assistance; scientific and methodical psychological and pedagogical support; National Academy of Educational Sciences of Ukraine.*

Дата публікації: 28 березня 2022 р.